

Ympäristölautakunta (LLKY) 11.12.2019 § 37
Ympäristölautakunta (LLKY) 25.11.2020 § 33
Ympäristölautakunta (LLKY) 25.11.2021 § 23
Ympäristölautakunta (LLKY) 14.12.2022 § 22
Ympäristölautakunta (Kauhajoki) 25.1.2023 § 10

Kauhajoen kaupungin
ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma
vuosille 2020–2024
Päivitys vuodelle 2023

(elintarvike-, terveydensuojelu-, tupakka- ja nikotiinivalvonta)

Sisältö

1.	Johdanto	3
1.1	Valtakunnalliset valvontaohjelmat	3
1.2	Kunnallinen valvontasuunnitelma	3
2.	Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymäalueen ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö	4
2.1	Toimialue	4
2.2	Valvonnan voimavarat ja tehtävät	4
2.3	Koulutus.....	6
2.4	Tietojärjestelmät	6
2.5	Laatujärjestelmä	6
2.6	Viestintä.....	6
2.7	Valvonnan maksullisuus	7
2.8	Laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu.....	8
3.	Valvonnan toimialat	9
3.1	Yleistä	9
3.1.1	Valvontakohteiden / valvontakohdetyyppien tarkastustiheydet ja riskinarviointi	9
3.1.2	Tarkastuksen sisältö ja tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika	9
3.2	Elintarvikevalvonta	10
3.2.1	Elintarvikevalvonnan tarkoitus ja tehtävä	10
3.2.2	Henkilöstö.....	11
3.2.3	Painopistealueet elintarvikevalvonnassa	11
3.2.4	Valvontakohteiden rekisteröiminen.....	11
3.2.5	Tarkastukset	11
3.2.6	Näytteenotto ja tutkiminen	12
3.3	Terveydensuojelun valvonta	12
3.3.1	Terveydensuojelun tarkoitus ja tehtävä	12
3.3.2	Henkilöstö.....	12
3.3.3	Painopistealueet terveysvalvonnassa	12
3.3.4	Tarkastukset	13
3.3.5	Asumisterveysasioiden käsittely.....	14
3.4	Tupakkalain ja nikotiinivalmisteiden valvonta	14
3.4.1	Tupakkavalvonnan tarkoitus ja tehtävä	14
3.4.2	Henkilöstö.....	14
3.4.3	Painopistealueet tupakkavalvonnassa	15
3.4.4	Tarkastukset	15
3.5	Eläinlääkintähuolto	15
4.	Erityistilanteisiin varautuminen	15
4.1	Toiminta erityistilanteissa.....	15
4.2	Epidemioiden selvittäminen (selvitystyöryhmä).....	16
5.	Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi ja raportointi	16

Liite 1. Valvontakohdemäärät sekä suunnitelmalliset tarkastukset ja näytteenotot vuodelle 2023

1. Johdanto

Ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön tavoitteena on varmistaa kuntalaisille turvallinen elinympäristö, jossa ei ole terveyshaittaa aiheuttavia tekijöitä. Lainsäädännössä korostetaan toiminnanharjoittajien omaa vastuuta, mutta viranomaisvalvontaa tarvitaan toiminnan ja tuotteiden määräystenmukaisuuden varmistamiseksi, toimijoiden tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi, kuluttajansuojan turvaamiseksi sekä toimijoiden tuotantoedellytysten varmistamiseksi. Kunnan tulee laatia ja hyväksyä säännöllistä valvontaa koskeva suunnitelma siten, että valvonta on laadukasta ja terveyshaittoja ehkäisevää. Kunnan suunnitelmassa otetaan huomioon valtakunnallinen valvontaohjelma. Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisessa valvontaohjelmassa ohjelmakauden 2020-2024 teemana on yhdenmukainen valvonta ja yhteistyö.

Ympäristöterveydenhuollon valvontaohjelman teemaa yhdenmukaisesta valvonnasta ja yhteistyöstä voidaan edistää seuraavia tavoitteita toteuttamalla:

- arviointi- ja ohjauskäynnit
- viranomaisyhteistyö
- yhteistyö toimijoiden kanssa
- varautuminen

1.1 Valtakunnalliset valvontaohjelmat

Valvonnan yleisestä johdosta, suunnittelusta ja ohjauksesta vastaa kaksi ministeriötä; sosiaali- ja terveysministeriö (STM) ja maa- ja metsätalousministeriö (MMM). Ministeriöiden alaiset keskushallinnon valvontaviranomaiset Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) ja Ruokavirasto suunnittelevat, ohjaavat ja valvovat ympäristöterveydenhuoltoa omilla toimialoillaan. Ohjauskeinoina ovat valtakunnalliset valvontaohjelmat, neuvonta, viranhaltijoiden koulutus, malliasiakirjat, ohjeet ja oppaat sekä viranomaisten koordinoimat valvontaprojektit ja -hankkeet.

Alueellisesta ohjauksesta ja valvonnasta puolestaan vastaavat aluehallintovirastot.

Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallinen valvontaohjelma on väline, joka tarvitaan tämän laaja-alaisen valvonnan ohjaamiseksi kunnassa ja muissa ympäristöterveydenhuollon viranomaisissa yhdenmukaisella tavalla. Eri hallinnonalojenyhteisellä ohjelmalla yhdenmukaistetaan valvonta- ja ratkaisukäytäntöjä, ohjataan valvontaa riskiperusteiseksi sekä parannetaan valvonnan vaikuttavuutta, kun toiminta pohjautuu suunnitelmallisuuteen.

Toimialakohtaiset valvontaohjelmat ovat nyt osa yhteistä valvontaohjelmaa ja toimialojen erityispiirteet esitetään omina kokonaisuuksina.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (VALVIRA) ja Ruokavirasto ovat laatineet ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman vuosille 2020–2024. Siinä määritellään ympäristöterveydenhuollon yhteiset periaatteet toimialakohtaisille valvontaohjelmille ja ympäristöterveydenhuollon lainsäädännössä tarkoitettujen kunnallisten valvontaviranomaisten suorittamalle valvonnalle.

1.2 Kunnallinen valvontasuunnitelma

Kunnan valvontasuunnitelmalla tarkoitetaan suunnitelmaa, johon on koottu ympäristöterveydenhuollon valvonta yleisesti ja toimialakohtaisesti. Terveysturvallisuus-, tupakka-, elintarvike- ja eläinlääkintähuoltoalaeissa kuvataan kunnan valvontasuunnitelmalle asetetut vaatimukset. Edellä mainittujen lakien mukaan kunnan on laadittava ja hyväksyttävä säännöllistä valvontaa koskeva ympäristöterveydenhuollon toimialoja koskeva valvontasuunnitelma. Valvonnan on oltava laadukasta, riskiperusteista sekä terveyshaittoja ja -vaaroja ehkäisevää. valvontasuunnitelmalla varmistetaan valvonnan kattavuus eri ympäristöterveydenhuollon toimialoilla.

Kunnan valvontasuunnitelmassa on otettava huomioon ympäristöterveydenhuollon yhteinen valtakunnallinen valvontaohjelma sekä toimialoja koskevat valvontaohjelmat paikallisten valvontatarpeiden mukaisesti ja riskiperusteisesti. Valvontasuunnitelma voi olla monivuotinen ja se tarkistetaan tarvittaessa. Aluehallintovirasto arvioi kunnan valvontasuunnitelman ja sen toteutuman arviointi- ja ohjauskäynneillä tai muussa yhteydessä.

2. Kauhajoen kaupungin ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkö

2.1 Toimialue

- Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän ympäristöpalvelut ja henkilöstö on siirretty liikkeenluovutuksella Kauhajoen kaupungin organisaatioon 1.1.2023 alkaen. Ympäristöpalveluiden järjestämistä 1.1.2023 alkaen ovat sopineet Isojoen, Karijoen ja Teuvan kunnat ja Kauhajoen kaupunki. Sopimuksen mukaan ympäristöpalveluiden hoitamisesta vastaa vastuukuntana Kauhajoen kaupunki–Kauhajoen kaupungin ympäristöterveydenhuollossa on 10,8 htv:n resurssit, joten se täyttää valtioneuvoston periaatepäätöksen velvoitteet. Asukasluku alueella on n. 21 300.

Toiminta-alueella on runsaasti alkutuotantopaikkoja sekä paljon pienimuotoista toimintaa, joka lisää terveysvalvonnan neuvonnan ja ohjauksen tarvetta. Alue on haja-asutusvaltaista, jonka vuoksi ajomatkat saattavat olla varsin pitkiä.

Ympäristönsuojelu on samassa organisaatiossa, joten yhteistyö heidän kanssaan on tiivistä. Kuntien muihin toimialoihin esim. rakennusvalvontaan tai tekniseen toimeen pidetään yhteyttä tarvittaessa.

2.2 Valvonnan voimavarat ja tehtävät

Liikelaitoksen alueella toimii neljä ympäristöterveystarkastajaa, viisi praktikkoeläinlääkärinä, yksi valvontaeläinlääkärinä. Lisäksi toimistosihteerin työajasta on käytössä ympäristöterveydelle 60 % sekä ympäristöpalvelujohtajan työajasta 50 %.

Viranhaltijoille on delegoitu päätösvalta ympäristöterveydenhuollon asioissa, LLKY:n ympäristölautakunta 2§/7.4.2022.

Hallinnolliset pakkokeinot on kuvattu laatukäsikirjassa.

Ympäristöterveysvalvonnassa on tehtäviä, joita ei voida ennakoida, mutta niiden tekemiseen on silti varattava aikaa. Tällaisia ovat esimerkiksi asuntotarkastukset, epidemioiden ja erityistilanteiden selvittämiset sekä hakemusten ja ilmoitusten käsittely sekä asiaan kuuluvat tarkastukset. Viranomaistyöhön kuuluu myös neuvontaa ja ohjausta, jota on annettava tarpeen vaatiessa. Myös eri sisäilmatyöryhmät ja viranomaispalaverit vievät työaikaa.

Akuutit tilanteet priorisoidaan niiden ympäristöterveydellisen merkittävyyden mukaisesti. Akuutteja tilanteita ovat esim. erilaiset terveyshaittaepäilyt ja asiakasvalitukset. Myös vakiintuneiden valvontakohteiden priorisointi on mahdollista aikaisemman valvontahistorian perusteella, mikäli resurssit eivät riitä suunnitelmallisen valvonnan toteuttamiseen ja tavoitteisiin.

Vuoden 2023 alusta alkaen siirtyy Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän sosiaali- ja terveydenhuolto ja henkilöstö Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle lainsäädännön perusteella ja ympäristöpalvelut (eläinlääkintä, ympäristöterveys ja ympäristönsuojelu) siirtyvät liikkeenluovutuksella Kauhajoen kaupungin organisaatioon, joka toimii ympäristöpalvelujen osalta vastuukuntana Isojoen, Karijoen ja Teuvan kuntien alueella 1.1.2023 alkaen.

Ympäristöterveydenhuollossa arvioidaan olevan käytettävissä henkilöstöresursseja koko ympäristöterveydenhuollon valvontaan alla esitetyn mukaisesti (Taulukko 2.2b). Valvontasuunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon, että käytettävissä olevista voimavaroista on mahdollista käyttää vai osa nimenomaan suunnitelmallista valvontaa varten.

Liikelaitoksen alueella ympäristöterveystarkastajien toiminta-alue on koko liikelaitoksen alue.

Taulukko 2.2a. Ympäristöterveydenhuollon käytettävissä oleva henkilöstö

Toimiala	Virkojen lkm *	Suunnitellut resurssit (htv)
Terveydensuojelun valvonta	4	2
Tupakkalain valvonta	4	0,1
Elintarvikevalvonta	5	2
Eläinlääkäripalvelut	5	5
Eläinsuojeluvalvonta	1	0,8
Eläintautivalvonta	1	0,1

Avustava henkilökunnan lkm (palkka, laskut, tietoturva, näytteenotto)	3	0,5
Ympäristöterveydenhuollon johtaminen	1	0,3
Ympäristöterveydenhuollon resurssit yhteensä		10,8 (htv)

*Virkojen lkm = kuinka monessa virassa tehdään ko. toimialan valvontaa, on se sitten osa- tai täysaikaista

Ympäristöterveydenhuollon tehtävien järjestämiseen tarkoitettuihin vähintään 10 henkilötyövuotta vastaaviin henkilöresursseihin lasketaan kuuluviksi esimerkiksi ympäristöterveydenhuollon tehtäviä hoitavat viranhaltijat, toimistotyöntekijät sekä muu avustava henkilökunta, kuten valvonnan laskutusta hoitavat, siltä osin, kuin he avustavat ympäristöterveydenhuollon viranhaltijoita ympäristöterveydenhuollon tehtävissä. Terveystoimintalain mukainen näytteenotto (erityisesti talous-, uima- ja allasvesien osalta) voi olla järjestetty terveysvalvonnan ulkopuolisen tahon toimesta, ja voidaan laskea mukaan terveysvalvonnan resurssiin. Loma-ajoiksi palkattavat viransijaiset (määrä-aikaiset viranhaltijat) lasketaan htv-kiintiöön (eläinlääkäreiden sijaiset)

Taulukko 2.2b Suunnitelma voimavarojen jakautumisesta valvottaville toimialoille (1 htv= 220 htpv)

	Käytettävissä kokonaisuudessa htpv	laskennallinen suunnitelmallisen valvonnan tarve, htpv
Elintarvikevalvonta* - ilmoitusten käsittely - valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset - ohjaus ja neuvonta - asiakasvalitukset - erityistilanteet	320 (1,5 htv)	71,3 (0,3 htv)
Terveystoimintalain valvonta - ilmoitusten/hakemusten käsittely - valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset - ohjaus ja neuvonta - asunnontarkastukset - viranomaisnäytteenotto - erityistilanteet - lausunnot (mm. kaava, ymp.lupa, rak.lupa)	292 (1,3 htv)	58,1 (0,3 htv)
Tupakka- ja nikotiinivalmisteiden valvonta - ilmoitusten/hakemusten käsittely - valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset - ohjaus ja neuvonta - rekisterin ylläpito	8 (0,04 htv)	4,1 (0,02 htv)
Muut mm. - palaverit (viikko- ja työpalaverit, sisäilmatyöryhmä) - suunnittelut (vasu, työsuunnitelmat) - raportointi - koulutukset	200 (0,9 htv)	
VATI - kohderekisterin ylläpito	50 (0,2 htv)	
Uuteen organisaatioon perehtyminen	50	
Yhteensä htpv	920 (4,2 htv)	71,3+ 58,1+ 4,1=134 htpv (0,6 htv)
Yhteensä	100 %	15 %

*tähän lasketaan valvontaeläinlääkärin elintarvikevalvonnan työpanos

Ympäristöterveydenhuollon voimavarat ovat riittämättömät suhteessa lainsäädännön kunnille antamiin velvoitteisiin ja keskusviranomaisten antamiin ohjeisiin ja suosituksiin. Kyseessä on valtakunnallinen

ilmiö. Valvontasuunnitelma toimii työkaluna niukkojen voimavarojen kohdistamisessa. Voimavaroja pyritään riskinarviointiin perustuen suuntaamaan sinne, missä niitä eniten tarvitaan huomioiden valtakunnallisissa valvontaohjelmissa esitetyt painotukset. Yksityiskohtaisella toiminnan suunnittelulla pyritään varmistamaan voimavarojen mahdollisimman tehokas käyttö.

2.3 Koulutus

Valvontahenkilöstö osallistuu ammatillista ylläpitoa varmistaviin koulutuksiin. Painopiste on lainsäädännön uudistuksiin ja ajankohtaisiin asioihin liittyvissä koulutuksissa. Jokainen työntekijä osallistuu vähintään yhteen koulutukseen vuosittain. Lisäksi pyritään osallistumaan alan koulutuksiin, joista on etäyhteys.

2.4 Tietojärjestelmät

Ympäristöterveydenhuollon keskitetty toiminnanohjaus ja tiedonhallintajärjestelmä – VATI

Vati on ympäristöterveydenhuollon keskitetty toiminnanohjaus- ja tiedonhallintajärjestelmä. Vatisa ylläpidetään asiakas- ja kohdetietoja sekä tallennetaan elintarvike-, terveydensuojelu- tupakka- ja lääkelain mukaisessa valvonnassa. Valvonnasta syntyy valvontatoimenpiteiden myötä valvontatietoa eli valvonnan suunnittelun, toteuttamisen, ohjauksen ja seurannan kannalta tarpeellista säästösten mukaista tietoa. Valvontatiedot kootaan edellä mainittujen ympäristöterveydenhuollon sektorien yhteiseen tietovarantoon Vatin käyttöliittymän kautta.

Ilppa

Ilppa on uusi ympäristöterveydenhuollon sähköinen ilmoituspalvelu. Ilppaa voi käyttää elintarvikelain ja terveydensuojelulain mukaisen toiminnan ilmoittamiseen. Ilmoittaminen Ilpan kautta toimii Suomi.fi palveluportaalin kautta. Ilppa on osa VATI-järjestelmää.

Ilpassa voi ilmoittaa toiminnan

- aloittamisesta
- olennaisesta muuttamisesta
- lopettamisesta
- 2023 vuoden alkupuolella Ilppaan lisätään sairastumis- ja haittailmoituksiin ilmoituspalvelu.

Tietosuojaseloste

Henkilötiedot rekisteröidään Ruokaviraston ylläpitämään valvontatietojärjestelmään (VATI). Järjestelmän rekisteriseloste on nähtävissä osoitteessa <https://www.ruokavirasto.fi/tietoa-meista/asiointi/tietosuoja/>.

Ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkötietojen hallintajärjestelmä – VYHA

VYHAN avulla hallinnoidaan ympäristöterveydenhuollon valvontayksikkötietoja. Järjestelmää käytetään valvontaa ja valvontayksikköä koskevien tietojen keräämiseen. Näitä ovat mm. henkilöresurssit, valvontasuunnitelma ja sen toteuman sanallinen arviointi. VYHA-järjestelmää kehitetään kattamaan myös arviointi- ja ohjauskäyntien dokumentointia ja raportointia.

2.5 Laatuja järjestelmä

Kauhajoen kaupungin ympäristöterveysvalvonnalla on laatuja järjestelmä. Laatuja järjestelmä sisältää tietoja ja ohjeita valvontahenkilöstölle mm. toiminnan tavoitteista, henkilöstön tehtävistä, näytteenottomenettelyistä, valvontamenetelmistä ja – tekniikoista, tulosten tulkittamisesta ja niiden nojalla tehtävistä päätöksistä. Laatuja järjestelmä sisältää myös yksikön käytössä olevat lomakemallit.

2.6 Viestintä

Viestintään kuuluu asiakaspalvelu, neuvonta ja opastus sekä tiedottaminen.

Asiakaspalvelua hoitavat kaikki työntekijät. Ensisijainen tiedotusvastuu on ympäristöpalvelujohtajalla.

Ulkoisen viestintä

Kauhajoen kaupungilla on internet-sivut www.kauhajoki.fi, johon tullaan päivittämään helmikuuhun 2023 puoleenväliin mennessä toimijoille ja kuntalaisille suunnattua ohjeistusta ja lomakkeita.

Sisäinen viestintä

Ympäristöpalvelun henkilökunnalla on joka viikko viikkopalaveri, jossa käsitellään ajankohtaisia asioita. Palaveriin osallistuu sisäisen tukipalvelun johtaja, ympäristöterveydestarkastajat ja ympäristösuojelu. Palaverista tehdään muistiot, jotka tallennetaan yhteiselle T-asemalle.

Ympäristöterveystarkastajat pitävät omia palavereita ajankohtaisista asioista tarpeen mukaan, muistiot tallennetaan T-asetalle.
Koulutusmateriaalit käydään läpi joko viikkopalaverissa tai terveystarkastajien palaverissa.

Valvontasuunnitelman vireilletulosta tiedottaminen

Valvontasuunnitelman vireille tulosta kuulutetaan kuntien virallisilla ilmoitustauluilla, sekä kauhajoki.fi nettisivuilla. Lisäksi valvontasuunnitelma on kuulutusajan nähtävillä kuntien (Isojoki, Karijoki, Kauhajoki ja Teuva) palvelupisteillä.

2.7 Valvonnan maksullisuus

Kunnan valvontaviranomaisen on perittävä toimijalta hyväksymänsä taksan mukainen maksu valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista, näytteenotosta ja näytteen tutkimuksesta. Ympäristöterveydenhuollon maksutaksa on nähtävillä osoitteessa kauhajoki.fi. Maksut on määritelty niin, että ne vastaavat enintään suoritteen tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Ympäristöterveydenhuollossa maksuja peritään

Elintarvikelain (297/2021) mukaan

- 10 ja 13 §:ssä tarkoitettujen rekisteröintiä koskevien ilmoitusten sekä 9 ja 11 §:ssä tarkoitettujen hyväksymistä koskevien hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä;
- kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvästä 72 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimintaa koskevasta tarkastuksesta ja näytteiden tutkimisesta;
- 40 §:n 1 momentissa tarkoitettua kehotuksen noudattamisen valvomiseksi tehdystä tarkastuksesta;
- elintarvikesäännösten noudattamatta jättämiseen perustuvien 9 luvussa tarkoitettujen hallinnollisten pakkokeinojen ja sanktioiden noudattamisen valvomiseksi tehdyistä tarkastuksista;
- Euroopan unionin ulkopuolelle elintarvikkeita vievän toimijan 51 §:n 1 momentissa tarkoitettua valvonnasta sekä mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettua vientitodistuksesta.
- Kunta perii elintarvikealan toimijalta hyväksymänsä taksan mukaisen maksun 27 §:n 4 momentin 5 kohdan tarkoittamasta alkuperätilalla tai muualla teurastamon ulkopuolella tehtävästä ante mortem -tarkastuksesta.
- 67 §:n mukainen elintarvikevalvonnan seuraamusmaksu

Terveydensuojelulain (763/1994) mukaan

- 13 § mukaisista toiminnoista tehtävien ilmoitusten käsittelystä sekä; terveydensuojelulain 18 § mukaisen laitoksen hyväksymisestä;
- kunnalliseen valvontasuunnitelmaan sisältyvästä tarkastusta, näytteenottoa ja näytteen tutkimista sekä 6 §:n pykälän nojalla myöntämistään todistuksista (laivatarkastukset);
- 6 §:ssä tarkoitettuun kunnan valvontasuunnitelmaan sisältyvän tarkastuksen perusteella annettujen määräysten valvonnasta silloin, kun määräysten antaminen perustuu lain säännösten noudattamatta jättämiseen;
- 13 §:n nojalla tehtyjen ilmoitusten perusteella annettujen määräysten valvonnasta;
- 18 §:n nojalla tehdyn hakemuksen perusteella annettujen määräysten valvonnasta sekä 20 §:ssä edellytetystä talousveden laadun valvonnasta ja tarkkailusta;
- 29 §:ssä edellytetystä uimaveden säännöllisestä valvonnasta;
- säteilylain 173 §:ssä tarkoitettua solariumlaitteen tarkastuksesta
- asunnossa tai muussa oleskelutilassa suoritettua tarkastuksesta, mittauksesta, näytteenotosta, tutkimuksesta ja selvityksestä, joka liittyy 26 §:n mukaisten terveyshaittojen selvittämiseen tai haitan poistamisen varmistamiseen; viranomaisen ensimmäinen tarkastus terveyshaittaepäilyn selvittämiseksi ja siihen liittyvä jatkotutkimustarpeen määrittely on kuitenkin maksuton (*arvonlisäverollinen*);
- kaivon omistajalta talousvesitutkimuksista silloin, kun kysymys ei ole 16 §:n 4 momentissa tarkoitettua talousvettä toimittavasta laitoksesta (*arvonlisäverollinen*).

Tupakkalain (549/2016) mukaan

- 44 §:ssä tarkoitettua vähittäismyyntilupaa koskevan hakemuksen käsittelystä
- 48 §:ssä tarkoitettua nikotiininesteen vähittäismyyntiä koskevan ilmoituksen käsittelystä
- 50 §:ssä tarkoitettua tukkumyynti-ilmoituksen käsittelystä
- 79 §:ssä tarkoitettua tupakointikieltoa koskevan hakemuksen käsittelystä

- 91 §:ssä tarkoitettua vuosittaista tupakan ja nikotiininesteiden vähittäis- ja tukkumyynnin valvontamaksua.

Lääkelaisissa (395/1987) säädettyihin kunnan viranomaisen suoritteisiin, jotka koskevat 54 d §:ssä tarkoitettua nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan myöntämistä ja 54 d §:ssä tarkoitettua myyntiluvan vuosittaista valvontamaksua.

Ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntöön on tullut oikeus periä viivästyskorkoa. Jos toimenpiteestä määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, peritään viivästyneelle määrälle vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n i momentin tarkoittaman korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta peritään viiden euron suuruinen viivästysmaksu, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntöön on myös lisätty keskusvirastoille velvollisuus korvata kunnille sellainen työ, joka liittyy keskusvirastojen pyytämiin tehtäviin, jotka eivät lain mukaan kuulu kunnalle. Tämä kokeen keskusvirastoista kuntien toimeenpantavaksi ohjaamia tarkastuksia, näytteenottoa, tutkimuksia ja selvityksiä, jotka laissa säädetään viraston tehtäväksi tai jotka liittyvät viraston ohjeiden valmisteluun. Esimerkiksi: Valtio korvaa kunnille aiheutuneet kustannukset sellaisista Elintarviketurvallisuusviraston kuntien toimeenpantaviksi ohjaamista elintarvikevalvonnan tarkastuksista, näytteenotoista, tutkimuksista ja selvityksistä, jotka elintarvikelaisissa säädetään Elintarviketurvallisuusviraston tehtäväksi tai jotka liittyvät säädösten tai Elintarviketurvallisuusviraston ohjeiden valmisteluun. Lain 30 §:n 4 kohdan mukaisten valvontatehtävien suorittamisesta valtio korvaa kunnille ainoastaan näytteiden tutkimuskustannukset. (13.3.2009/130)

Valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnin yhteydessä arvioidaan myös valvonnasta saatujen tulojen kohdentuminen.

Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän johtokunta on hyväksynyt ympäristöterveydenhuollon maksutaksan 25.1.2022 § 5. Kauhajoen kaupunki päivittää maksutakasan 2023.

Valvonnan perusmaksu

Valtaosalle ympäristöterveyden valvontakohteista on tullut uusi, vuosittain perittävä valvonnan perusmaksu vuodesta 2022 alkaen. Uudesta valvonnan perusmaksusta on säädetty sekä elintarvikelaisissa (297/2021) että terveydensuojelulain muutoksessa (1187/2021). Maksun suurus on kaikille valvontakohteille 150e.

Perusmaksun tavoitteena on parantaa kuntien elintarvike- ja terveydensuojeluvälön kustannusvas-taavuutta ja turvata laadukas valvonta. Muutoksella edistetään valvonnan kohdentamista kaikkein vaikut-tavimpiin valvontatoimenpiteisiin ja -keinoihin. Perusmaksu mahdollistaa valvonnan toteuttamisen ny-kylistä kattavammin ja monipuolisemmin.

Elintarvikevalvonnassa perusmaksu koskee kaikkia toimipaikkoja, joilla on hyväksyntä tai joilta edellyte-tään ilmoitusta rekisteröintiä varten eli käytännössä valvonnan perusmaksu koskee lähes kaikkia kunnan valvomia elintarvikehuoneistoja ja elintarviketoimintoja sekä elintarvike-kontaktimateriaalitoimijoita. Valvonnan perusmaksu ei koske alkutuotantoa, kyläkauppoja eikä yleishyödyllisiä yhteisöjä kuten ruoka-aputoimijoita.

Terveydensuojeluvälön perusmaksun piirissä ovat mm. suurin osa majoitushuoneistoista, liikunta-tiloista ja urheiluhalleista, vesilaitoksista sekä koulut, päiväkodit, lastenkodit ja sosiaalialan yksiköt (ym-päri vuorokautinen hoiva), EU-uimarannat.

2.8 Laboratoriot, joihin valvonta tukeutuu

Kauhajoen kaupungin ympäristöpalvelut käyttää pääasiassa Seinäjoella sijaitsevaa SeiLab:ia. Ruokaviras-to on hyväksynyt ko. laboratorion elintarvikelain, terveydensuojelulain sekä salmonellavalvontaohjelman nojalla. Ruokaviraston sivuilla on lista, mitkä menetelmät on akkreditoitua.

Yhteystiedot:

SeiLab

Vaasantie 1C

60100 Seinäjoki

puh. (06) 425 5701

Materiaalinäytteet sekä muut sisäilmanäytteet lähetetään:

KVVY –Porilab (Kokemäenjoen vesiensuojeluyhdistys ry)
Tiedepuisto 4
28400 Pori

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys (KVVY) ry:n laboratorion laatujärjestelmä on FINAS-akkreditoitu laatustandardin SFS-EN ISO/IEC 17025: 2005 mukaisesti. KVVY:n laboratorio on lisäksi Ruokaviraston elintarvikelain (23/2006), terveydensuojelulain (763/1994), eläintautilain (441/2013), lannoitevalmistelain (539/2006), rehulain (86/2008) ja sivutuoteasetuksen (EY 1069/2009) nojalla hyväksymä, viranomaistutkimuksia tekevä laboratorio.

Erityistilanteissa käytämme lähintä mahdollista laboratoriota joka on SeiLab, Seinäjoki.

Elintarvikevalvontaviranomainen voi osoittaa laboratorion, jossa viranomaisnäytteet analysoidaan myös toiminnanharjoittajan maksamien viranomaisnäytteiden osalta.

3. Valvonnan toimialat

3.1 Yleistä

Tämän suunnitelman mukainen valvonta perustuu terveydenhuoltolain (1326/2010) 21 §:ssä mainittujen ympäristöterveydenhuollon lakien mukaan kunnille säädettyyn valvontaan. Lainsäädäntö on esitetty toimialakohtaisissa valvontaohjelmissa. Ajantasainen lainsäädäntö löytyy viranomaisille tarkoitetuista sivustoista Pikantti ja Valviran Extranet

Toimialakohtainen valvonta esitellään valvontaohjelmissa. Tähän suunnitelmaan on koottu valvontayksikön alueella erityisesti suunnitelmakaudella painottuva valvonta, painopisteet ja projektit.

3.1.1 Valvontakohteiden / valvontakohdetyyppien tarkastustiheydet ja riskinarviointi

Uudet kohteet tulevat ilmoituksen käsittelyn jälkeen suunnitelmallisen valvonnan piiriin, jolloin myös kohteeseen tehtävä ensimmäinen tarkastus on suunnitelmallinen tarkastus, josta peritään maksu. Ensimmäinen tarkastuskäynti perustuu Ruokaviraston ja Valviran ohjeistuksiin.

Valvontakohteiden riskiluokitus määräytyy toimintatyyppin ja toimintaluokan mukaan, jotka syötetään VATI-tietojärjestelmään. Annettujen tietojen perusteella ohjelma muodostaa riskiluokan ja tarkastustiheyden.

Elintarvikevalvonnan riskiluokitustaulukon mukaista suunnitelmallista tarkastustiheyttä voidaan laskea 50 % silloin, kun:

- taulukoiden antama suunnitelmallinen lähtökohtainen tarkastustiheys on kaksi tarkastusta vuodessa tai enemmän ja kuusi edellistä Oiva-raportin arviointitulosta on A (oivallinen)

Terveydensuojeluvalvonnan riskinarviointimallit on kuvattu laatukäsikirjassa. Riskinarvioinnissa otetaan huomioon kohteiden koko, toiminnan laatu, tilat, havaitut epäkohdat ja aikaisemmat valvontatulokset. Ellei kohdetyyppikohtaista riskinarviointia ole tehty, sovelletaan valtakunnallisen valvontaohjelman riskiluokkaa ja tarkastustiheyttä.

Kohdekohtaisen riskinarvioinnin perusteella valvontakohteen suunnitelman mukaista tarkastustiheyttä voidaan tarvittaessa lisätä tai vähentää. Riskinarviointi perustuu toiminnasta ja tiloista mahdollisesti aiheutuviin terveyshaittoihin sekä toiminnan valvontahistoriaan sekä omavalvonnan toimivuuteen. Toiminnanharjoittajalle tulisi kertoa mihin tarkastustiheys perustuu ja miten hän voi siihen vaikuttaa. Riskinarviointi on jatkuva prosessi eli seuraavalla säännöllisen valvonnan tarkastuksella arvioidaan kohdekohtainen riski uudelleen, ellei sitä ole jostain syystä ollut tarvetta tehdä aikaisemmin. Säännöllisen valvonnan vähimmäistarkastustiheys on 0,2 eli yksi tarkastus viiden vuoden välein.

3.1.2 Tarkastuksen sisältö ja tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika

Valvontasuunnitelma-asetuksen mukaan kunnan suunnitelman tulee sisältää tarkastuksen sisällön määrittely sekä tarkastukseen keskimääräisesti käytettävä aika. Tarkastus voi sisältää useiden ympäristöter-

veydenhuollon lakien mukaisia toimenpiteitä ja tarkastuskertomuksessa tulee esittää, minkä säännösten mukaan tarkastus on tehty. Tarkastusaikaan vaikuttaa tarkastuksen sisällön laajuus ja tarkastusaikaan katsotaan kuuluvaksi varsinaisen kohteessa tehdyn tarkastuksen lisäksi tarkastukseen valmistautuminen sekä tarkastuskertomuksen laatiminen.

Ympäristöterveydenhuoltoon liittyvän valvonnan toimeenpanossa tarkastustoiminta on oleellinen osa selvitetessä valvottavan kohteen tai toiminnan vaatimuksenmukaisuutta. Tarkastus voi kohdistua tiloihin, toimintatapoihin, olosuhteisiin, asiakirjoihin ja tuotteisiin. Yksittäinen tarkastus voi pitää sisällään koko kohteen tarkastuksen tai vai jonkin osa-alueen tarkastuksen. Valvontaohjelma-asetuksen (664/2006) mukaan tarkastukset voivat sisältää näytteiden ottoa ja mittauksia kohteen, kohteessa harjoitettavan toiminnan tai siellä valmistettavien tuotteiden tai tarjottavien palvelujen terveyshaittojen, turvallisuuden ja määräystenmukaisuuden arvioimiseksi. Pelkkää näytteenottokäyntiä ei voida pitää tarkastuksena.

Tarkastuksesta tehdään tarkastuskertomus ja mahdolliset liitteet, jotka toimitetaan tiedoksi asianosaiselle. Tarkastuskertomus voidaan tarvittaessa lähettää tiedoksi myös muille viranomaisille. Seuraavassa taulukossa on esitelty tarkastuksen yleinen sisältö toimialoittain.

Taulukko 3.1.2 Tarkastuksen yleinen sisältö eri toimialoilla

	Tarkastuksen yleinen sisältö
Elintarvikevalvonta	Minkä tahansa näkökohdan tutkiminen sen toteamiseksi, onko kyseinen näkökohta vaatimusten mukainen. Pääsääntöisesti ilman ennakkovaroitusta. Yksi tarkastus ei yleensä voi kattaa koko yrityksen toimintaa, kohdistuu johonkin tiettyyn osaan, kuitenkin niin, että kolmen vuoden aikana kaikki yrityksen toiminnot tulevat tarkastetuiksi.
Terveydensuojelunvalvonta	Selvittää terveysvaaran tai haitan esiintyminen (aistinvaraista tarkastelua ja arviointia, mittauksia ja tarvittaessa näytteenottoa). Tarkastuksista ilmoitetaan pääsääntöisesti ennakkoon.
Tupakkalainvalvonta	Tavoite tarkastaa kohteen toiminnan ja tilojen vaatimustenmukaisuus. Pääsääntöisesti ilman ennakkovaroitusta.

3.2 Elintarvikevalvonta

3.2.1 Elintarvikevalvonnan tarkoitus ja tehtävä

Elintarvikelain (297/2021) tarkoituksena on varmistaa elintarvikkeiden ja niiden käsittelyn turvallisuus sekä elintarvikkeiden hyvä terveydellinen ja muu elintarvikemääräysten mukainen laatu sekä varmistaa elintarvikkeiden jäljitettävyys. Elintarvikelain avulla halutaan turvata korkealaatuinen elintarvikevalvonta, joka edellyttää valvonnalta suunnitelmallisuutta ja eri toimijoiden tasapuolista ja oikeudenmukaista kohtelua. Suunnitelmaan sisällytetään elintarvikkeiden alkutuotantopaikkojen, hyväksytyjen elintarvikehuoneistojen ja ilmoitusta edellyttävän toiminnan säännöllinen valvonta. Tilapäinen elintarvikkeiden myynti ei kuulu säännöllisen valvonnan piiriin, mutta tällaista toimintaa valvotaan tarvittaessa.

Elintarvikelainsäädännön lähtökohtana on, että ensisijainen vastuu elintarvikkeiden turvallisuudesta ja määräystenmukaisuudesta on elintarvikealan toimijalla. Omavalvonnan avulla toimija varmistaa, että elintarvikkeen turvallisuus ei vaarannu sinä aikana kun elintarvike on toimijan vastuulla. Viranomaisvalvonnan tehtävä on puolestaan varmistaa, että omavalvonta toimii tehokkaasti ja että elintarvikkeen turvallisuus, jäljitettävyys ja muu määräysten mukaisuus toteutuu kaikissa tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheissa.

Hallinnollisia pakkokeinoja käytetään elintarvikevalvonnassa silloin, kun elintarvikealan toimija ei ryhdy tarvittaviin toimenpiteisiin elintarvikemääräysten noudattamiseksi, eivätkä muut valvontatoimenpiteet elintarvikealan toimijan velvoittamiseksi noudattamaan elintarvikemääräyksiä ole riittäviä. Hallinnollisia pakkokeinoja koskevat säännökset ovat elintarvikelain 7 luvussa. Lisäksi Evira on laatinut viranomaisille vuonna 2012 ohjeen hallinnollisten pakkokeinojen käytöstä (Ohje 100011/2).

Pakkokeinoja ovat mm. erilaiset määräykset ja kiellot, uhkasakko sekä teettämisen- ja keskeyttämisen uhka, haltuunotto sekä elintarvikehuoneiston hyväksynnän peruuttaminen. Elintarvikelain 32 §:n mukaan hallinnollisia pakkokeinoja koskevaa toimivaltaa käyttää ympäristölautakunta.

3.2.2 Henkilöstö

Elintarvikevalvontaa suorittaa neljä ympäristöterveystarkastajaa ja valvontaeläinlääkäri (maitohygieniatarkastukset).

3.2.3 Painopistealueet elintarvikevalvonnassa

Elintarvikeketjun monivuotinen kansallinen valvontasuunnitelma 2021-2024, painopiste vuodelle 2023

- Valvontatulosten perusteella elintarviketurvallisuutta ja kuluttajien tiedonsaantia heikentävien asioiden painottaminen tarkastussuunnitelmissa
 1. Lämpötilavalvonta (Oiva-kokonaisuus 6-Elintarvikkeiden lämpötilojen hallinta
 - kunnat toteuttaa painotettua valvontaa
 2. Jäljitettävyys (Oiva-rivit 16.1 ja 16,9.)
 - kunnat toteuttaa painotettua valvontaa
 3. Kehitetään valmiutta torjua ja valvoa luomuun liittyviä petoksia 2020-2023

Lisäksi Ruokavirasto on asettanut vuodelle 2023 tavoitteeksi, että kunnissa

- osallistutaan elintarvikeketjun rikollisuuden torjunnan kehittämiseen sekä petosten valvonnan ja torjunnan valmiuden kehittämiseen luonnonmukaisessa tuotannossa 2020-2024
- osallistutaan pandemiavalmiuden kehittämiseen ympäristöterveydenhuollossa

Paikallinen painopistealue 2023

- Kotona toimivien elintarvikehuoneistojen tarkastukset jatkuvat.
- Seurakuntien keittiöille pidetään omavalvontakoulutustilaisuus yhdessä Seinäjoen ja JIK:n ympäristöterveyden kanssa

3.2.4. Valvontakohteiden rekisteröiminen

Kohteiden ilmoitus- ja hyväksymismenettelyt, joilla viranomaisen saattaa elintarvikealan ja elintarvikekontaktimateriaalialan kohteet valvonnan piiriin on kuvattu laatukäsikirjassa (PK1 ja PK2), kohdassa elintarvike.

3.2.5 Tarkastukset

Elintarvikevalvonnan tarkastukset perustuvat EU-säädöksiin, elintarvikelakiin ja sen nojalla annettuihin asetuksiin.

Elintarvikevalvontatarkastukset ovat pääasiassa valvontasuunnitelman mukaisia Oiva-tarkastuksia. Oiva-tarkastuksissa viranomaisen arvioi yrityksen elintarviketurvallisuutta. Toiminnan laajuuteen ja riskiperäisyyteen nähden osa yrityksistä voidaan tarkastaa esim. useamman kerran vuodessa, mutta osa esim. vain kerran kolmessa vuodessa. Tarkastuksia tehdään myös epäilyjen, valitusten ja pyyntöjen mukaan tarvittaessa, jotka ovat valvontasuunnitelman ulkopuolisia tarkastuksia.

Tarkastus tehdään pääsääntöisesti ennalta ilmoittamatta, koska on tarkoitus tarkastaa sen hetkistä toimintaa yrityksessä.

Oivan myötä valvonnassa painotetaan riskiperusteisuutta. Osa tarkastettavista asioista on katsottu olevan korkeamman elintarviketurvallisuusriskin kohtia ja ne tarkastetaan useammin vaikka joka tarkastuskerralla. Muut kohdat tarkastetaan tarkastajan harkinnan mukaan vähintään kerran kolmessa vuodessa tai silloin, jos niissä tarkastuksella huomataan epäkohtia. Epäkohta on asia, joka on elintarvikelainsäädännön vastainen ja jonka toimijan tulisi korjata.

Jos tarkastettu yritys on saanut jostakin asiasta arvosanan korjattavaa tai huono, tekee valvoja aina yritykseen seurantatarkastuksen. Seurantatarkastuksella tarkastetaan vähintään, että havaittu epäkohta on korjattu. Aiemmin saatu arvosana pysyy voimassa, kunnes tarkastaja seurantatarkastuksella toteaa epä-

kohdan korjatuksi. Korjattavista epäkohdista sovitaan määräaika, mihin mennessä epäkohdat kuuluvat korjata. Oiva-tarkastus on kuvattu laatukäsikirjassa (PK3).

Oiva-raportti julkaistaan Oivahymy.fi-sivuilla, joka on kuluttajille suunnattu raportti. Yritys saa Oiva-raportin ja tarkastuskertomuksen. Yksityiskohtaiset, tarkastuksella esiin tulevat asiat ja epäkohdat kirjataan ei-julkaistavaan, vain toimijalle lähetettävään asiakirjaan.

Tarkastuksen sisällön yleinen määrittely on kohdassa 3.1.2 (taulukko). Tarkastuksella käytetään Vatissa olevia tarkastuslomakepohjia. Tarkastuksen sisällön yksityiskohtainen määritelmä löytyy Oiva-tarkastusohjeista (oivahymy.fi nettisivuilta). Tarkastuksien ohjeelliset ajat, tarkastustiheys ja valvontakohdemäärät on esitetty liitteessä 1. Tarkastus pitää sisällään valmistelun, itse tarkastuksen sekä tarkastuskertomuksen laatimisen.

3.2.6 Näytteenotto ja tutkiminen

Suurimmalla osalla alueen elintarviketoimijoilla on toimiva omavalvontanäytteenotto. Viranomaisnäytteitä otetaan suunnitelman mukaisesti sellaisista kohteista, joilla omavalvonnan näytteenotto ei pelaa.

Viranomaisvalvontana otetut näytteet tutkitaan pääosin SeiLab Oy:ssä. Erikoisnäytteille etsitään tapauskohtaisesti sopivin hyväksytty laboratorio.

Mikäli tulokset eivät ole sallituissa rajoissa, selvitetään poikkeaman syyt ja tehdään tarvittaessa korjaavat toimenpiteet.

Viranomaisnäytetiedot kirjataan VATI-järjestelmään.

Taulukko 3.2.6 Näytteenottosuunnitelma 2023

KOHDE	NÄYTTEET	NÄYTTEIDEN MÄÄRÄ	TUTKIMUKSET
Yksittäisten toimijoiden omavalvonnan toimivuuden todentamiseksi otettavat näytteet (Laskutus toimijalta)	Pintapuhtausnäytteet Elintarvikenäytteet	75 kpl 12 kpl	Aerobiset mikro-organismit E.coli tai enterobakteerit (Salmonella) (Listeria)

Tarvittaessa otetaan Ruokaviraston pyytämiä näytteitä, esim. vierasainevalvontaan liittyviä näytteitä alkutuotantotiloilta.

3.3 Terveysturvallisuuden valvonta

3.3.1 Terveysturvallisuuden tarkoitus ja tehtävä

Terveysturvallisuuden tarkoituksena on ylläpitää ja edistää väestön ja yksilön terveyttä. Lain tavoitteena on myös ehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka saattavat aiheuttaa terveyshaittaa. Väestön terveyttä suojellaan mm. valvomalla ja tutkimalla säännöllisesti talous- ja uimaveden laatua, sekä asumisen ja terveysturvallisuuden mukaisten kohteiden terveydellisiä olosuhteita. Lisäksi väestön terveyttä suojellaan vaikuttamalla alueiden käyttöön terveyshaittoja ehkäisevästi.

3.3.2. Henkilöstö

Terveysturvallisuuden valvontaa suorittaa neljä ympäristöterveystarkastajaa.

3.3.3 Painopistealueet terveysturvallisuudessa

Valvonnan painopisteiden avulla on tarkoitus turvata ihmisten terveellinen elinympäristö kohdistamalla rajalliset valvontaresurssit tehokkaasti ja suunnitelmallisesti.

Ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman teemana on yhtenäinen valvonta ja yhteistyö. Tätä teemaa tukevat terveysturvallisuuden valvontaohjelman painopisteet, joita ovat omavalvonnan tukeminen ja elinympäristöterveyden edistäminen.

Terveysturvallisuuslaki sisältää yleisperiaatteen, jonka mukaan toiminnanharjoittajan on suunniteltava ja toteuttava toimintansa siten, että terveyshaittojen syntyminen ehkäistään. Toiminnassa otetaan mahdol-

lisuoksien mukaan huomioon yksilöiden tai ryhmien erityinen herkkyys ja niistä seuraavat erityisvaatimukset.

Terveydensuojelun valtakunnallisen valvontaohjelman painopisteet ohjelmakaudella 2020-2024.

Omavalvonnan tukeminen

Esimerkkejä painopisteen toteutuksesta:

- Toiminnanharjoittajien tukeminen riskien tunnistamisessa, joista voi aiheutua terveyshaittaa ja toiminnanharjoittajan omavalvonnan korostaminen säännöllisen valvonnan riskinarvioinnissa
- Omavalvonnan tukeminen tarkastuskäynnillä tai esim. toiminnanharjoittajille lähetetyllä lyhyellä kyselyllä, jonka tuloksia voidaan hyödyntää mm. riskinarvioinnissa, toiminnanharjoittajille suunnatussa neuvonnassa ja ohjauksessa
- Talousveden laatuun vaikuttavien riskien arviointi ja -hallinta yhdessä talousvettä toimitavan laitoksen kanssa ja valvontatutkimusohjelman päivittäminen.

Elinympäristöterveyden edistäminen ja yhteistyö

Esimerkkejä painopisteen toteutuksesta:

- Viranomaisyhteistyön merkitys elinympäristöterveyden edistämässä merkittäväksi osaksi kuntien strategiatyötä
- Terveyshaittojen tunnistaminen ja ennaltaehkäisy viranomaisten yhteistyönä
- Häiriötilanteisiin varautuminen ja suunnitelmien yhteensovittaminen sekä valmiusharjoitukset.

Ohjelmakaudella valvontaa painotetaan Valviran esittämille painopistealueille.

3.3.4. Valvontakohteiden rekisteröiminen

Kohteiden ilmoitus- ja hyväksymismenettelyt, joilla viranomaisen saattaa terveydensuojelulain mukaisen kohteen valvonnan piiriin on kuvattu laatukäsikirjassa (PK1, PK 2 ja PK4), kohdassa ts/ prosessikaaviot.

3.3.4 Tarkastukset

Terveysvalvonnan tarkastukset perustuvat terveydensuojelulakiin ja sen nojalla annettuihin asetuksiin.

Terveydensuojelulainmukaiset tarkastuksen ovat pääasiassa valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia.

Terveydensuojelulain mukaisen tarkastuksen tavoitteena on viime kädessä selvittää, aiheutuuko toiminnasta terveyshaittaa tai esiintyykö tarkastuskohteessa sellaisia tekijöitä ja olosuhteita, joiden vuoksi terveyshaitta voi syntyä. Tarkastukseen liittyy tavallisesti aistinvaraista tarkastelua ja arviointia sekä usein mittauksia ja mahdollisesti näytteenottoa jatkotutkimuksia varten. Mikäli tarkastuksella todetaan puutteita toiminnassa tai olosuhteissa, antaa terveydensuojeluviranomainen tarpeelliset ohjeet, toimenpidekehottukset tai -määräykset.

Moniin terveydensuojeluvalvonnan kohteisiin (esim. koulut) kohdistuu myös muiden viranomaisten suorittamaa valvontaa. Valvontatoiminnan kehittämiseksi ja tehostamiseksi on tarkoituksenmukaista tehdä yhteistarkastuksia, jolloin kohde tarkastetaan kattavasti samalla kertaa eri lainsäädäntövaatimusten mukaisesti. Yhteistarkastusten lisäksi myös muu tiedonvaihto viranomaisten kesken on tärkeää.

Tarkastuksesta laaditaan tarkastuskertomus, joka täyttää sille asetetut vaatimukset ja jossa huomioidaan muun muassa toimialakohtaiset ohjeet. Valvira on laatinut yhteistyössä valvontayksiköiden kanssa VATI-tarkastuslomakepohjat terveydensuojelulain suunnitelmallista valvontaa varten.

Tarkastuksen yleinen määrittely löytyy kohdasta 3.1.2. Tarkastuksella käytetään Vatissa olevia tarkastuslomakepohjia.

Alueen valvontakohteiden määrät ja suunnitelmallisten tarkastusten määrät on esitetty liitteessä 1.

Valvontasuunnitelman ulkopuolisiin tehtäviin kuuluvat asunnontarkastukset, lausuntojen laatiminen, näytteenotto erityistilanteissa (talousvesi/uimavesi), erilaisten valitusten käsittely, yleinen neuvonta ja ohjaus.

Kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin perustettavasta TsL:n 13 §:n mukaisesta ilmoitusvelvollisesta toiminnasta on tehtävä ilmoitus terveydensuojeluviranomaiselle, jolloin viranomainen saa tiedon toiminnan harjoittajasta ja voi antaa ohjausta ja neuvontaa (esim. kauneushoitola). Ilmoituksen käsittelystä peritään terveydensuojelulain mukaisen maksun. Tällaisia tiloja voidaan valvoa asiakirjatarkastuksina. Kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin voidaan suorittaa tarkastus hallintomenettelylain mukaisesti, mikäli epäillään vakavaa terveyshaittaa. Kotirauhan piiriin kuuluvana tilana ei pidetä sellaista tilaa, jossa on erillinen sisäänkäynti ja tiloja ei käytetä vakituiseen asumiseen.

3.3.5 Asumisterveysasioiden käsittely

Asunnontarkastuksia tehdään kuntalaisten pyynnöstä asuntojen terveyshaittojen selvittämiseksi ja poistamiseksi. Asunnontarkastukset liittyvät sisäilman laatuun, meluhaittoihin, kosteus- ja homevaurioihin, asuntojen siivottomuuteen tai huonokuntoisuuteen, ilmanvaihdon puutteellisuuteen, hajuihin ja kylmyyteen. Todettujen epäkohtien poistamiseksi annetaan tarpeellisia korjauskehoituksia ja tarvittaessa käytetään muita terveydensuojelulain mukaisia keinoja terveyshaittojen poissulkemiseksi.

Kuntalaisille ja kiinteistöjen haltijoille annetaan neuvontaa ja ohjausta asumisterveyteen liittyvissä kysymyksissä. Neuvonta on pääsääntöisesti puhelinneuvontaa asiakkaiden ottaessa yhteyttä ympäristöterveystarkastajaan.

Asunnontarkastus tulee vireille asukkaan tai asunnon omistajan kirjallisella asunnontarkastuspyynnöllä. Lomake on saatavilla 1.1.2023 alkaen Kauhajoen kaupungin nettisivuilta. Tarvittaessa käytetään ulkopuolisia asiantuntijoita, joilla on lain edellyttämä asiantuntemus ja pätevyys.

3.4 Tupakkalain ja nikotiinivalmisteiden valvonta

3.4.1 Tupakkavalvonnan tarkoitus ja tehtävä

Tupakkalain tavoitteena on ihmisille myrkyllisiä aineita sisältävien ja riippuvuutta aiheuttavien tupakkatuotteiden ja muiden nikotiinipitoisten tuotteiden käytön loppuminen. Kunta valvoo tupakkalain ja sen nojalla annettujen säännösten toteutumista alueellaan. Kuntien tehtävä sisältävät mm. tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntilupien sekä tukkumyynti-ilmoitusten käsittelyn.

Tupakkalain mukaan kunnan terveystarvomaisten tulee omasta aloitteestaan ja tehtyjen ilmoitusten perusteella suorittaa tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden varastointi- ja myyntipaikkojen tarkastuksia sekä valvoa tupakkatuotteiden, tupakan vastikkeiden, tupakointivälineiden, sähkösavukkeiden ja nikotiininesteiden myyntiä ja muuta luovuttamista sekä markkinointi- ja esilläpitokieltoja. Kunta valvoo myös tupakointikieltojen ja -rajoitusten noudattamista sekä määrää tupakointikieltoja asuntoyhteisön hakemuksesta. Jos tarkastuksessa tai muutoin havaitaan säännösten vastaista toimintaa, kunnan tulee tupakkalain nojalla kieltää säännösten vastainen toiminta sekä asettaa määräaika, jonka kuluessa tämä toiminta on lopetettava.

Tarkastuksella käytetään Vatissa olevaa tarkastuslomakepohjaa.

Asuntoyhteisö voi hakea ympäristölautakunnalta tupakointikiellon määräämistä asuntoyhteisön rakennuksen huoneistoihin kuuluville parvekkeille, huoneistojen käytössä oleviin ulkotiloihin ja huoneistojen sisätiloihin. Kielto on määrättävä asuntoyhteisön hakemuksesta, jos edellytykset täyttyvät.

Lääkelain mukaan kunta valvoo alueellaan nikotiinivalmisteiden kaupoista tapahtuvaa myyntiä. Kunnan tulee omasta aloitteestaan ja tehtyjen ilmoitusten perusteella tarkastaa nikotiinivalmisteiden varastointi- ja myyntipaikkoja sekä valvoa nikotiinivalmisteiden myyntiä. Kunnan on myönnettävä kirjallisesta hakemuksesta lupa nikotiinivalmisteiden myyntiin, jos hakija täyttää lääkelain edellytykset säilyttää ja myydä nikotiinivalmisteita. Kunnan on ilmoitettava luvan antamisesta ja myynnin lopettamisesta lääkelaitokselle. Mikäli myyntitoiminta on tarkastuksessa tai muutoin havaittu lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaiseksi, kunnan tulee kieltää toiminta sekä asettaa määräaika, jonka kuluessa säännösten vastainen toiminta on lopetettava.

3.4.2 Henkilöstö

Kauhajoen kaupungin valvonta-alueella tupakka- ja lääkelain valvontaa suorittaa neljä ympäristöterveystarkastajaa.

3.4.3 Painopistealueet tupakkavalvonnassa

Tupakkalain valvontaohjelmakaudella 2020-24 painopisteiden valinnassa on huomioitu ympäristöterveydenhuollon yhteisen valvontaohjelman teema yhtenäinen valvonta ja yhteistyö.

Tupakkalain valvontaohjelmakauden 2020-24 painopisteet ovat:

- 1) omavalvonnan tukeminen
- 2) yhteistyö ehkäisevän päihdetyön kanssa sekä
- 3) laittoman kaupan ehkäisy ja viranomaisten välinen yhteistyö.

Tarkastuksen yhteydessä kiinnitetään huomiota toiminnanharjoittajan omavalvontaan ja sen tukemiseen, muihin painopistealueisiin ei ole tällä hetkellä resursseja.

Nikotiinivalmisteiden valvonnassa ei ole erillisiä painopistealueita.

3.4.4 Valvontakohteiden rekisteröiminen

Kohteiden ilmoitus- ja hyväksymismenettelyt, joilla viranomaisen saattaa tupakkalain ja nikotiinivalmisteen mukaisen kohteen valvonnan piiriin on kuvattu laatukäsikirjassa PK 8 ja PK 9), kohdassa tupakka- ja nikotiinivalmisteet/ prosessikaaviot.

3.4.5 Tarkastukset

Tupakkavalvonnan tarkastukset perustuvat tupakkalakiin ja sen nojalla annettuihin asetuksiin. Nikotiinivalmisteiden valvonta perustuu lääkelakiin.

Tupakkalain suunnitelmallista valvontaa on valtakunnallisesti yksinkertaistettu siten, että suunnitelmallisen valvonnan piiristä on poistettu sellaiset kohdetyypit, joissa tupakointi on tupakkalain perusteella kielletty. Tällaisia kohdetyyppejä ovat muun muassa täysin savuttomat ravintolat, päiväkotien ja oppilaitosten sisätilat ja ulkoalueet sekä virastojen ja viranomaisten sekä niihin verrattavien julkisten laitosten yleisölle ja asiakkaille varatut sisätilat.

Valvontaohjelman suunnitelmallisen valvonnan piiristä poistettuihin kohdetyyppeihin voidaan edelleen kohdistaa suunnitelmallista valvontaa silloin, kun valvontakohtetyyppi on valvonnan painopistealueena. Muutenkin tupakkalain toteutumista, esimerkiksi koskien tupakointikielto ja -rajoituksia, voidaan valvoa muun ympäristöterveydenhuollon valvonnan yhteydessä. Tupakointikieltoja ja -rajoituksia valvottaessa tarkastetaan, että tupakointi on kielletty ja tupakointikieltoja noudatetaan. Tupakkalain mukaisella tarkastuskäynnillä käytetään ensisijaisesti aistihavaintoihin perustuvaa arviointia.

Tarkastuksen yleinen määrittely löytyy kohdasta 3.1.2. Tarkastuksen sisällön yksityiskohtainen määrittelmä löytyy laatukäsikirjasta.

Alueen tupakkavalvonta- sekä nikotiinivalmistekohteiden määrät ja suunnitelmalliset tarkastusmäärät on esitetty liitteessä 1.

Tupakka- sekä nikotiinivalvontaa suoritetaan pääosin muun valvonnan yhteydessä.

3.5 Eläinlääkintähuolto

Eläinlääkintähuollolle on laadittu erillinen valvontaohjelma eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnasta sekä kuntien järjestämistä eläinlääkintäpalveluista.

4. Erityistilanteisiin varautuminen

4.1 Toiminta erityistilanteissa

Elintarvikelain 46 §:n tarkoittamissa erityistilanteissa toimitaan Elintarviketurvallisuusviraston valtakunnallisen erityissuunnitelman perusteella hyödyntäen liikelaitoksen alueen erityistilannesuunnitelmaa. Suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa.

Kauhajoen kaupungin ympäristöterveysvalvonnalla on valmiussuunnitelma erityistilanteita varten.

4.2 Epidemioiden selvittäminen (selvitystyöryhmä)

Ilmoitus tai epäily elintarvike-, talous- tai uimavesivälitteisestä ruokamyrkytyksestä edellyttää viipymättä tehtävää arviointia ja selvitystä tapauksesta. Ruoka- tai vesivälitteisten epidemiatutkimusten keskeinen tavoite on sairastumisen aiheuttajan ja lähteen etsiminen. Nopea selvittäminen on tärkeää, jotta voidaan estää epidemian mahdollinen leviäminen ja saada ehkäisevät toimenpiteet käyntiin. Elintarvikkeiden, juomaveden ja uimaveden välityksellä leviävien tartuntatauti-epidemioiden sekä muiden ruokamyrkytysten selvittämiseksi, rajoittamiseksi ja ehkäisemiseksi on tarpeen seurata niiden esiintymistä.

Ruokamyrkytysepidemian selvittämiseksi on nimetty selvitystyöryhmä. Selvitystyöryhmän kokoonpano on seuraava

- johtava lääkäri
- hygieniahoitaja
- vastaava eläinlääkäri
- ympäristösihteeri
- ympäristöterveystarkastajat (4)

Laajoissa ja luonteeltaan erityisissä epidemioissa työryhmää täydennetään ulkopuolisilla asiantuntijoilla esim. sairaanhoitopiiri. Ruokamyrkytysepidemian selvittäminen vaatii hyvää yhteistyötä tartuntatauti-, terveydensuojelu- ja elintarvikevalvontaviranomaisten välillä, jonka takia epidemiatyöryhmä kokoontuu säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa.

Valvontaviranomainen tekee epidemiaepäilyä koskevan ilmoituksen sähköisesti elintarvike- ja vesivälitteisten ruokamyrkytysepidemioiden ilmoitus- ja raportointijärjestelmään (RYMY) sekä aluehallintovirastolle.

Erityistilanteista toimintaohjeet löytyvät laatukäsikirjasta.

5. Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi ja raportointi

Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointia hyödynnetään ympäristöterveydenhuollon valvonnan kehittämässä, valvonnan toimivuuden varmistamisessa ja uusien suunnitelmien laadinnassa. Taulukossa on esitetty pääpiirteissään arvioitavat asiat.

Arviointikohde	Tarkastelu ja selvitys
Suunnitellun toiminnan ja tarkastusten kattavuus	<ul style="list-style-type: none">• kaikkien toimialojen valvonnan kattavuus• valtakunnallisten ja omien painopisteiden valvonnan toteutuminen• tarkastuksilla esiin tulleiden epäkohtien määrä ja laatu sekä viranomaisen toimenpiteet näiden epäkohtien korjaamiseksi ja asioiden saattamiseksi määräystenmukaiselle tasolle
Tarkastusten ja näytteiden määrä (suhteessa valvontasuunnitelmaan)	<ul style="list-style-type: none">• toteutuneiden tarkastusten lukumäärä• näytteet ja analyysit• valvontahankkeisiin osallistuminen
Valvonnasta saadut tulot ja niiden kohdentuminen	<ul style="list-style-type: none">• valvonnasta kertyvät maksutulot toimialoittain• valvonnasta saatujen tulojen kohdentuminen, tieto siitä onko valvonnasta saadut tulot kohdennettu ympäristöterveydenhuollon valvonnan kehittämiseen
Voimavarat ja yhteistoiminta-alueen toimivuus	<ul style="list-style-type: none">-voimavarojen määrä suhteessa lainsäädännön vaatimukseen, valvontatarpeeseen ja suunniteltuun toimintaan• selvitys, paljonko voimavaroja on käytetty ennalta suunniteltuihin valvontatehtäviin ja kuinka paljon muihin tehtäviin-erittely henkilöstövoimavarojen kohdentumises-

	ta eri lakien mukaiseen valvontaan (VYHA) -valvonnan tehokkuuden toteutuminen (verra- taan keskusvirastojen ohjeisiin)
Toiminnan kehittämistarpeet	toimenpiteet, joilla tilannetta parannetaan seu- raavalla toimintavuodella
Arviointi- ja ohjauskäynnit	havaitut hyvät toimintatavat, kehitettävää, korjat- tavaa

Kauhajoen kaupungin ympäristöterveydenhuollon vuoden 2023 valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi käsitellään ympäristölautakunnassa, jonka jälkeen arviointi toimitetaan sähköisesti VYHA-järjestelmän kautta aluehallintovirastoon 31.3.2023 mennessä.

Toimintaluokka	Toimintatyyppi	Toimipaikkoja	Riskiluokan mukainen tarkastustiheys /vuosi	Ohjeellinen tarkastusaika /h	Tarkastukset 2023	Työaika /h	Näytteet /kpl
Elintarviketoimiala							
Alkutuotanto	Maidontuotanto	113	0,2	2	23	46	
Alkutuotanto	Hunajantuotanto	3	0-0,2	2	1	2	
Alkutuotanto	Lihantuotanto	9	0	0	0	0	
Alkutuotanto	Munantuotanto	1	0,2	2	0	0	
Alkutuotanto	Puutarhaviljely (avomaa, kasvihuone)	13	0-0,2	2	0	0	
Alkutuotanto	Peltoviljely	407	0	0	0	0	
Elint. valm., ei maito/liha/kala/muna/vilja-kasvis	Juomien valmistus	1	0,33-0,5	3		0	
Elint. valm., ei maito/liha/kala/muna/vilja-kasvis	Muu valmistus	1	0,33	3	0	0	
Elint. valm., ei maito/liha/kala/muna/vilja-kasvis	Yhdistelmätuotteiden valmistus	2	1-2	4	3	12	
Elintarvikkeiden kuljetukset	Elintarvikkeiden kuljetus jäädytettynä	1	0,33	2	1	2	
Elintarvikkeiden myynti	Elintarvikkeiden vähittäismyynti	44	0,33-1	4	19	76	
Elintarvikkeiden myynti	Elintarvikkeiden tukkumyynti	1	0,33	3	0	0	
Elintarvikkeiden tarjoilu	Grilli- tai pikaruokatoiminta	10	0,33-1	3	3	9	
Elintarvikkeiden tarjoilu	Kahvilatoiminta	18	0,33	3	6	18	
Elintarvikkeiden tarjoilu	Pubitoiminta	3	0	0	0	0	
Elintarvikkeiden tarjoilu	Ravintolatoiminta	26	0,5-1	4	15	60	
Elintarvikkeiden tarjoilu	Suurtalous, keskuskeittiötoiminta ja pitopalvelu	15	1-2	4	18	72	
Elintarvikkeiden tarjoilu	Suurtalous, laitospalvelu (koulut, sairaalat ym.)	22	0,5-1	3	9	27	
Elintarvikkeiden tarjoilu	Suurtalous, tarjoilukeittiötoiminta	17	0,33-0,5	3	8	24	
Elintarvikkeiden varastointi ja pakastaminen	Muu elintarvikkeiden varastointi	5	0,33	3	1	3	
Liha-ala	Leikkaamo	2	4	4	2	8	
Liha-ala	Lihavalmisteiden valmistus (kypsä)	3	6	4	6	24	
Liha-ala	Raakalihavalmisteiden valmistus	3	6	4	6	24	
Liha-ala	Jauhelihan valmistus	3	1	4	6	24	
Maitoala	Juuston valmistus	1	2	4	2	8	
Maitoala	Maitonesteiden valmistus	1	2	4	2	8	
Vilja- ja kasvisala	Kasvis-, marja- ja hedelmätuotteiden valmistus	10	0,5-2	4	9	36	
Vilja- ja kasvisala	Leipomotuotteiden valmistus, ei helposti pilaantuvia	5	0,33-1	3	2	6	
Vilja- ja kasvisala	Leipomotuotteiden valmistus, helposti pilaantuvia	7	0,5-2	4	7	28	
Vilja- ja kasvisala	Muiden viljatuotteiden valmistus	1	0,33-1	3	1	3	
Vilja- ja kasvisala	Pakkaamotoiminta ja kauppakunnostus	1	0,33-0,5	2	0	0	
Vienti ja tuonti	Elintarvikkeiden maahantuonti	2	0,33	3	0	0	
	Yhteensä:	751			150	520	

Toimintaluokka	Toimintatyyppi	Toimipaikkoja	Riskiluokan mukainen tarkastustiheys /vuosi	Ohjeellinen tarkastusaika /h	Tarkastukset 2023	Työaika /h	Näytteet /kpl
Terveydensuojelutoimiala							
Kauneudenhoitoa ja ihon käsittelyä suorittavat huoneistot ja laitokset	Kosmetologiset huoneistot ja laitokset	15	0,25	3	10	30	
Kauneudenhoitoa ja ihon käsittelyä suorittavat huoneistot ja laitokset	Muu ihon käsittely tai hoito	1	0,25	3	0	0	
Kauneudenhoitoa ja ihon käsittelyä suorittavat huoneistot ja laitokset	Tatuointi ja lävistys	4	0,25	3	0	0	
Kokoontuminen, julkiset huvi- ja kokoontumishuone	Lasten ja nuorten kohteet: kerhotilat, nuorisotilat ja leirikeskukset, lasten iltapäiväkerhot, lasten sisäleikkipuistot	11	0,25	3		0	
Liikunta ja virkistystoiminta, kuntosalit ja liikuntatilat	Yleinen liikuntatila	9	0,2	4	3	12	
Liikunta ja virkistystoiminta, uimahallit, kylpylät ja muut yleiset allastilat	Yleiset altaat	6	1	5	5	25	70
Liikunta ja virkistystoiminta, yleiset uimarannat	Pienet yleiset uimarannat	3	1	3	3	9	9
Liikunta ja virkistystoiminta, yleiset uimarannat	Yleiset uimarannat (EU-uimarannat), huomattava määrä uimareita päivässä	2	1	4	2	8	8
Majoitustoiminta, majoitushuoneistot	Hotelli	2	0,2	4	0	0	
Majoitustoiminta, majoitushuoneistot	Hostellit, kuten retkeilymajat, retkeilyhotellit, kesähotellit, huoneistohotellit, matkustajakoti / motelli, täysihoitola	7	0,2	4	3	12	
Majoitustoiminta, majoitushuoneistot	Lomakeskusten ja leirintäalueiden mökit	3	0,2	5	0	0	
Majoitustoiminta, majoitushuoneistot	Muu majoitustoiminta	7	0,2	4	1	4	
Muut ympäristöterveysvalvonnan kohteet	Suuret yleisötilaisuudet	10	1	5	10	50	
Opetustoiminta, koulut ja oppilaitokset	Ammattioppilaitos	3	0,3	8	3	24	
Opetustoiminta, koulut ja oppilaitokset	Esiopetus	11	0,3	4	1	4	
Opetustoiminta, koulut ja oppilaitokset	Lukio	2	0,3	7	0	0	
Opetustoiminta, koulut ja oppilaitokset	Muu aikuiskoulutus	1	0,3	8	1	8	
Opetustoiminta, koulut ja oppilaitokset	Muut koulut ja oppilaitokset	1	0,3	7	0	0	
Opetustoiminta, koulut ja oppilaitokset	Peruskoulu	13	0,3	7	4	28	
Sosiaalihuollon palvelut, lasten päiväkodit ja vastaava	Leikkitoiminta ja muu päivätoiminta	1	0,3	3	0	0	
Sosiaalihuollon palvelut, lasten päiväkodit ja vastaava	Päiväkoti, ryhmäperhepäiväkoti	16	0,3	5		0	
Sosiaalihuollon palvelut, Lastenkodit/lastensuojeluyksiköt ja vastaavat	Lastenkodit, koulukodit ja nuorisokodit	2	0,3	5	2	10	
Sosiaalihuollon palvelut, Lastenkodit/lastensuojeluyksiköt ja vastaavat	Muut lastensuojeluyksiköt (mm. perhekuntoutusyksiköt)	1	0,3	5	1	5	
Sosiaalihuollon palvelut, muut sosiaalialan yksiköt	Kehitysvammalaitos, muu kehitysvammaisten yksikkö (tehostettu palveluasumi)	4	0,3	5	0	0	
Sosiaalihuollon palvelut, muut sosiaalialan yksiköt	Muut yksiköt	3	0,3	5	0	0	
Sosiaalihuollon palvelut, vanhainkodit ja vastaavat	Vanhusten tehostetun palveluasumisen yksiköt (laitostyyppinen)	10	0,3	6	2	12	
Talousveden toimittaminen	Talousvettä toimittavan laitoksen vedenjakelualue (401/2001)	27	0,5	4	18	72	22
Talousveden toimittaminen	Talousvettä toimittavan laitoksen vedenjakelualue (1352/2015)	23	1	6	18	108	73
Virkistystoiminta, yleisölle avoimet saunat	Saunat	2	0,5	2	0	0	
	Yhteensä:	200			87	421	182
Tupakkatoimiala							
Tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden myynti ja muu luovutus	Vähittäismyynti (Tupl)	25	0,5	2	15	30	
Tupakointikiellot ja -rajoitukset	tupakointitila, ravitsemusliike	1	0,3	4	0	0	
	Yhteensä:	26			15	30	
Lääkelakitoimiala							
Nikotiinikorvaustuotteet	Nikotiinikorvaustuotteet	16	0,5	1	3	3	
	Yhteensä:	16			3	3	
	Kaikki yhteensä:	993			255	974	